ସହଜ ମୁଣ୍ଡାରୀ ଶବ୍ଦ ଶିକ୍ଷା

-: ପ୍ରକାଶକ :-

ବୁରୁବଙ୍ଗା ମୁଣ୍ଡାରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ

କେନ୍ଦୁଆସାହି, ବଡସାହି, ମୟୂରଭଞ୍ଜ

BVP - 2066
7/5/18

4/8

NO consent letter received

ସହଜ ମୁଣ୍ଡାରୀ ଶବ୍ଦ ଶିକ୍ଷା

Sahaja Mundari Sabda Sikshya

ସଂକଳକ:

ଶ୍ରୀ ବୁଧୁଆ ସିଂ (ଭାଲୁଆ)

ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜନଜାତି ପ୍ରତିଭା ସମ୍ମାନପ୍ରାପ୍ତ

ଗ୍ରାମ/ପୋ.ଅ.:- ବଡସାହି(ଡାହିସାହି), ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ୭୫୭୦୨୬

ଯୋଗାଯୋଗ :-୯୧- ୭୬୮୨୯୩୫୮୭୩

-: ପ୍ରକାଶକ :-

ବୁରୁବଙ୍ଗା ମୁଣ୍ଡାରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ

କେନ୍ଦୁଆସାହି, ବଡସାହି, ମୟୂରଭଞ୍ଜ

ମୂଲ୍ୟ :- ଟ.୧୦/- (ଦଶ ଟଙ୍କା ମାତ୍ର)

ମୁଣ୍ଡାରୀ ବାନି

ଅ	ଅପ୍	ଅଲ୍	ଅୟ୍	ଅଂ		
ଆ	ଆଜ୍	ଆବ୍	ଆଞ୍	ଆଃ		
ଇ	ଇସ୍	ଇଡ୍	ଇଟ୍	ଇହ୍		
ଉ	ଉଚ୍	ଉଦ୍	ଉକ୍	ଉର୍		
ଏ	ଏଣ୍	ଏଗ୍	ଏମ୍	ଏନ୍	ଏଟ୍	ଏଳ୍

(ଟଂ)
(Phonetic symbols)

ମୁଁହଚ୍ ଟଂ	ତଲେର୍ ଟଂ	ଇକିର୍ ଟଂ	ଅଜଦ୍ ଟଂ

(ଲେନେକା)
ଗଣନ ସଂଖ୍ୟା

୦	୧	୨	୩	୪	୫	୬	୭	୮	୯	୧୦
ଶୁନ୍	ମଦ୍	ବାର୍	ଆପି	ଉପୁନ୍	ମଣେ	ତୁରି	ଏୟା	ଇରାଲ୍	ଆରେ	ଗେଲ୍

ମୁଣ୍ଡାରୀ ବାନି(ଲିପି)କୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଶବ୍ଦ ଗଠନ କରିବାର ପ୍ରଣାଳୀ :-

ସାଧାରଣତଃ ଇଂରାଜୀରେ ଯେପରି କୌଣସି ଶବ୍ଦ ଗଠନ କରିବା ବେଳେ ଅକ୍ଷରଗୁଡିକୁ ପାଖାପାଖି କରି ଲେଖାଯାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ମୁଣ୍ଡାରୀ ବାନିରେ ମଧ୍ୟ ଅକ୍ଷରଗୁଡିକୁ ପାଖାପାଖି ଲେଖାଯାଏ । ଯେପରିକି :-

Dog (ଡଗ୍) - **Ʊ3ᔑ** (ଡଗ୍)

Rama (ରାମ) - **ቆ3ണ3** (ରାମ)

ଓଡିଆ ବର୍ଣ୍ଣ ଗୁଡିକୁ ମୁଣ୍ଡାରୀ ବାନିରେ ଲେଖିବା ପ୍ରଣାଳୀ :-

କ - **Λ3**	ଜ/ଯ - **ਘ3**	ଣ - **Ꮘ3**	ପ - **Ⱨ3**	ଳ - **Ꙃ3**
ଖ - **Λ४3**	ଝ - **ਘ४3**	ତ - **θ3**	ଫ - **Ⱨ४3**	ଶ/ଷ/ସ - **Ⴓ3**
ଗ - **ᔑ3**	ଟ - **Ч3**	ଥ - **θ४3**	ବ - **Ꭶ3**	ହ - **४3**
ଘ - **ᔑ४3**	ଠ - **Ч४3**	ଦ - **ɛ3**	ଭ - **Ꭶ४3**	କ୍ଷ - **Λ४Ꙩ3**
ଚ - **ꝁ3**	ଡ - **Ʊ3**	ଧ - **ɛ४3**	ମ - **ണ3**	ୟ - **Ꙩ3**
ଛ - **ꝁ४3**	ଢ - **Ʊ४3**	ନ - **V3**	ର - **ቆ3**	ଲ - **∩3**

ନିମ୍ନରେ କେତେଗୁଡିଏ **3-Ⱨ⊃V⊃ꝁꝸɛ** (ଅ-କାରାନ୍ତ) ମୁଣ୍ଡାରୀ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ସେଗୁଡିକର ଓଡିଆ ଅର୍ଥ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡିକୁ ପଢିବା ଏବଂ ମୁଣ୍ଡାରୀ ବାନିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଶବ୍ଦ ଗଠନ ଶିଖିବା ।

3∩(ଅଲ୍) - ଲେଖିବା

3ℓ(ଅଂ) - ଫୁଙ୍କିବା

3ɛ - କାଟି କରି ବା ବଳପୂର୍ବକ ଟାଣିକରି ଛିଡାଇବା

3ቆ(ଅର୍) - ଟାଣିବା

3ണ(ଅମ୍) - ଦେବା

ɛ3'(ଦ'ଅ) - ରଖିବା

ቆ3'(ର'ଅ) - ମାଛି

Ⱨ3∩(ପଲ୍) - ପୋଲ

∩3ണ(ଲମ୍) - ସ୍ଥାନୀୟମାନ

ᱞᱚᱜ - ସହିତ
ᱡᱚᱜ - ଝାଡୁ ମାରିବା
ᱡᱚᱢ(ଜମ୍) - ଖାଇବା
ᱵᱚᱜ - ମୁଣ୍ଡ
ᱥᱚᱝ(ସଂ) - ମାପିବା
ᱡᱚᱟ(ଜଆ) - ଗାଲ
ᱛᱚᱟ(ତଆ) - କ୍ଷୀର
ᱛᱚᱫ - ଝୁଣ୍ଟି ହେବା
ᱦᱚᱜ - ନା, (ନାସ୍ତିସୂଚକ ଶବ୍ଦ)
ᱦᱚᱫ - ଗୁଣ୍ଡିବା (ଶାଗ ଗୁଣ୍ଡିବା)
ᱦᱚᱱ(ହନ୍) - ଶିଶୁ / ପିଲା
ᱪᱚᱜ - ଚୁମ୍ବନ କରିବା
ᱫᱚ'ᱞ(ଦ'ଅଲ୍) - ପୋଖରୀର ଦଳ
ᱫᱚ'ᱥ(ଦ'ଅସ୍) - ଦୋଷ
ᱫᱚᱱ(ଦନ୍) - ମୁଣ୍ଡରୁ ଉକୁଣି ବାଛିବା
ᱫᱚᱱ(ଦନ୍) - ଚୁଲିରେ ବସିଥିବା ହାଣ୍ଡି [illegible]କୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବା ଆଣିବା
ᱠᱚᱜ - ବଗ
ᱠᱚᱮ(କଏ) - ଭିକାରୀ
ᱨᱚᱝ(ଗଂ) - ରଙ୍ଗ

ᱨᱚᱟ(ରଆ) - ରୋପଣ କରିବା
ᱨᱚᱜ - ନିହାଣି ସାହାଯ୍ୟରେ କାଠରେ କଣା କରିବା
ᱨᱚᱜ - ଗୋରୁ, ଗାଇ, ଷଣ୍ଢ ଆଦି ବିନ୍ଧିବା/ ଭିସିବା
ᱜᱚᱜ - କାନ୍ଧରେ ବୋହିବା
ᱜᱚᱫ - ତୋଳିବା (ଗଛରୁ ଫୁଲ/ଫଳ)
ᱢᱚᱫ - ଏକ
ᱚᱯᱚᱢ(ଅପମ୍) - ପରସ୍ପରକୁ ଦେବା
ᱚᱯᱚᱨ(ଅପର୍) - ପରସ୍ପରକୁ ଟାଣିବା
ᱚᱵᱚᱨ(ଅବର୍) - ପେଟେଇବା / ପେଟରେ ଭରା ଦେଇ ଶୋଇବା
ᱚᱛᱚᱨ(ଅତର୍) - ଅତର /ବାସ୍ନା ତେଲ
ᱚᱜᱚᱢ(ଅଗମ୍) - ଗଭୀର
ᱚᱠᱚᱭ(ଅକୟ୍) - କିଏ
ᱚᱢᱚᱱ(ଅମନ୍) - ଅଙ୍କୁରିତ ହେବା
ᱚᱨᱚᱝ(ଅରଂ) - ଫୁଙ୍କି କରି ବଜାଇବା (ବଇଁଶୀ ବଜାଇବା, ପେଁକାଳି ବଜାଇବା)
ᱞᱚᱞᱚ(ଲଲୋ) - ଗରମ/ଉତପ୍ତ/ଉଷ୍ଣ
ᱞᱚᱰᱚ(ଲଡ) - ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିବା
ᱡᱚᱡᱚ(ଜଜ) - ଖଟା

(ଜଜ) - ତେନ୍ତୁଳି

(ଜତ) - ସମସ୍ତ

(ଜର) - ଝରିବା

(ବଲ) - ଭିତରକୁ ପଶିବା

(ବକ) - ସାନ ଭଉଣୀ

(ବର) - ଭୟ କରିବା/ଡରିବା

(ସସ) - ଭାଲିଆ

(ହୟୋ) - ପବନ

(ହୟୋ) - କ୍ଷର ହେବା

(ହର) - ଜଗିବା

(ହର) - କଇଁଛ / କଚ୍ଛପ

(ହଲ) - ମଣିଷ

(କଡ) - ବତକ

(ଗସ) - ମଉଳିଯିବା

(ମଟ) - ମୋଟା

(ପଟମ୍) - ଗଣ୍ଡିଲି

(ହଲଂ) - ଚୂନା (ଅରୁଆଚାଉଳ ଗୁଣ୍ଡ)

(ହୟୋନ୍) - ଶୁଦ୍ଧିକ୍ରିୟା

(ହନର୍) - ବୁଲିବା

(ଗତମ୍) - ଘିଅ

(ମଲଂ) - କପାଳ

(ଗନଂ) - ମୂଲ୍ୟ

(ହଟର୍) - ଖୋଞ୍ଚିବା

[illegible] - କାଦୁଅ

[illegible] - ବେଙ୍କ

[illegible] - ଝାଡୁ

[illegible] - କାନ୍ଧରେ ବସାଇବା

(ହଲ୍ମୋ) - ଶରୀର

(କକର୍) - ପେଚା

[illegible] - ଗୋଟିଏ

[illegible] - ଗୋଧି

[illegible] (ମଟ ହଲ) - ମୋଟା ଲୋକ

[illegible] (ଲଲ ହଲ୍ମୋ) - ଉତ୍ତପ୍ତ ଶରୀର

[illegible] (ଲଲ ହୟୋ) - ଗରମ ପବନ

[illegible] - ଗୋଟିଏ ଗୋଧି

[illegible] (ଜତ ହଲ) - ସମସ୍ତ ଲୋକ

କା - [Mundari script]	ଜା - [Mundari script]	ଟା - [Mundari script]	ବା - [Mundari script]	ଶା - [Mundari script]
ଖା - [Mundari script]	ଝା - [Mundari script]	ଥା - [Mundari script]	ଭା - [Mundari script]	ଷା - [Mundari script]
ଗା - [Mundari script]	ଟା - [Mundari script]	ଦା - [Mundari script]	ମା - [Mundari script]	ସା - [Mundari script]
ଘା - [Mundari script]	ଠା - [Mundari script]	ଧା - [Mundari script]	ଯା - [Mundari script]	ହା - [Mundari script]
ଚା - [Mundari script]	ଡା - [Mundari script]	ନା - [Mundari script]	ରା - [Mundari script]	କ୍ଷା - [Mundari script]
ଛା - [Mundari script]	ଢା - [Mundari script]	ପା - [Mundari script]	ଳା - [Mundari script]	ୟା - [Mundari script]
	ଣା - [Mundari script]	ଫା - [Mundari script]		ଲା - [Mundari script]

ନିମ୍ନରେ କେତେଗୁଡିଏ [Mundari script] (ଆ-କାରାନ୍ତ) **ମୁଣ୍ଡାରୀ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ଓଡିଆ ଅର୍ଥ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିବା ଏବଂ ମୁଣ୍ଡାରୀ ବାନିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଶବ୍ଦ ଗଠନ ଶିଖିବା ।**

[Mundari script](ଆଲ୍) - କୁକୁଡାର ଆଲ

[Mundari script](ଆଂ) - ଭୋର ସକାଳ

[Mundari script] - ମୁହଁ ଧୋଇବା

[Mundari script] - ମୁଁ

[Mundari script] - ଧନୁ

[Mundari script](ଆଉ) - ଆଣିବା

[Mundari script] - ହଜିବା / ହଜେଇବା

[Mundari script](ଆର୍) - ଏବଂ, ଓ

[Mundari script](ଆମ୍) - ତୁମେ / ତୁ

[Mundari script](ଆବା) - ବାପା

[Mundari script](ଆତା) - ମୁଢି/ଚାଉଳ ଆଦି ଭାଜିବା

[Mundari script](ଆଟା) - ମୁଢି

[Mundari script](ନାମ୍) - ପାଇବା

[Mundari script](ବାର୍) - ଦୁଇ

[Mundari script](ଦାଲ୍) - ପିଟିବା

[Mundari script](ଜାଂ) - ମଞ୍ଜି

[Mundari script](ଜାଂ) - ହାଡ

[Mundari script] - ଧରିବା

[Mundari script] - ଛାଉଣି କରିବା

[illegible] - ଆଁ କରିବା

[illegible] - କୋଦାଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ଚାଞ୍ଛିବା

[illegible] - ଛୁଇଁବା

[illegible] - କାନ୍ଥ / ପିଣ୍ଡା ଧସକିବା

[illegible] - ପାଣି

[illegible] - ଡାକିବା

[illegible] - ପତୁଆ କରିବା

[illegible] - ପନିକି/କରତ ସାହାଯ୍ୟରେ କାଟିବା

[illegible] - ବାଉଁଶ

[illegible](ହାଇ) - ମାଛ

[illegible](ହାଉ) - କାଇ

[illegible](ଦାଇ) - ବଡଭଉଣୀ(ନାନୀ)

[illegible](ସା'ର୍) - ତୀର

[illegible](କା'ର୍) - ନହେଲେ, ନଚେତ୍

[illegible](ଆରାନ୍) - ଜୁଆଳି

[illegible](ଆପାଲ୍) - ପିନ୍ଧିଥିବା ପୋଷାକ/ଲୁଗା ପାଲଟିବା/ଖୋଲିଦେଇ ବଦଳ କରିବା

[illegible](ଆଦାନ୍) - କୋଳେଇବା/ଅଣ୍ଟିବା

[illegible](ଆୟାର୍) - ମାଈ କୁକୁଡା/ମାଈ କୁକୁର/ମାଈ ବିଲେଇ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ଦେବା

[illegible](ଆୟାର୍) - ଆଗ

[illegible](ଆତାର୍) - ବିସ୍ଫୋରଣ କରିବା

[illegible](ଆକାଲ୍) - ମରୁଡି/ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ

[illegible](ଆଦାର୍) - ପୂରେଇବା

[illegible](ପାଟା) - ଜମିର ଖତିଆନ୍

[illegible](ପାଟା) - ମାଛ ଧରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ପଟା

[illegible](ପାଟା) - କାଠର ପଟା

[illegible](ଡାଟା) - ଦାନ୍ତ

[illegible](କାଟା) - ଗୋଡ

[illegible](ଟାକା) - ଟଙ୍କା

[illegible](ହାକା) - ଟାଙ୍ଗିବା

[illegible](ତାଲା) - ମଝି / ମଧ୍ୟଭାଗ

[illegible](ମାଲା) - ମାଳ / ହାର

[illegible](ଚାଲା) - ହାଣ୍ଡିଆ ଚିପିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଚଲା

[illegible](ଗାପା) - ଆସନ୍ତାକାଲି

[illegible](ଗାମା) - ବର୍ଷା

[illegible](ଗାଡା) - ନଦୀ

[illegible](ମାଡା) - ପତୁଳି କରିବା

[illegible] (ହାୟା) - ଲୋଭ କରିବା, ଲାଳାୟିତ ହେବା

[illegible] (ହାଡା) - ବଳଦ

[illegible] (ବାନା) - ଭାଲୁ

[illegible] (ଦାଲା) - ତାଳ

[illegible] (ହାସା) - ମାଟି

[illegible] (ଢାମ୍) - ଗର୍ବ

[illegible] (ଥାମ୍) - ଚାପୁଡା ମାରିବା

[illegible] - କଫ

[illegible] - ଶାଗ

[illegible] - ଛାଡିଦେବା

[illegible] - ମୋର

[illegible] - ତା'ର

[illegible] (ହାଗା) - ସାନଭାଇ

[illegible] (ଦାଦା) - ବଡଭାଇ

[illegible] - ତୋର

[illegible] (ମାକାକ୍) - ଶିମ୍ବ

[illegible] (ବାକାର୍) - କୋଳି

[illegible] - କୁଲା

[illegible] (ତାୟାନ୍) - କୁମ୍ଭୀର

[illegible] (ହାଲାମ୍) - ବୃଦ୍ଧ / ବୁଢା

[illegible] (ଗାସାର୍) - ବାସନ ମାଜିବା

[illegible] (ଜାଗାର୍) - ଭାଷା / କଥା

[illegible] (ଫାଦା) - ଗୋଇଠା ମାରିବା

[illegible] (ଛାବା) - ଶେଷ କରିବା

[illegible] (ହାଲାଂ) - କୁଢାଇବା

[illegible] (ଗାଲାଂ) - ଜାଲ, ମସିଣା, ଚଟେଇ ଆଦି ବୁଣିବା

[illegible] (ମାୟାଂ) - ଅଣ୍ଡା

[illegible] (ରାବାଂ) - ଶୀତ

[illegible] (ସାସାଂ) - ହଳଦୀ

[illegible] (ହାଟାଂ) - ମସ୍ତିଷ୍କ

[illegible] (ମାରାଂ) - ବଡ

[illegible] - ଉପରକୁ ଉଠିବା

[illegible] - କଇଁଚି ସାହାଯ୍ୟରେ କାଟିବା

[illegible] - ଉପବାସ କରିବା

[illegible] - ନିକଟ / ପାଖ

[illegible] - ମାଟି ଲେପିବା

[illegible] - ଯେକୌଣସି ଜିନିଷକୁ ନିଆଁରେ ପୋଡିବା

[illegible] - ବିନା ଲୁଣ/ମସଲା/ତେଲରେ ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥ ପାଣିଚିଆ ଲାଗିବା

[illegible] - ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ᱥᱟᱭᱟᱫ - ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରିବା
ᱛᱟᱥᱟᱫ - ଘାସ
ᱦᱟᱞᱟᱫ - ଲଙ୍କାଗୁଣ୍ଡ ମିଶ୍ରଣରେ ରାଗ ଲାଗିବା / ପିତା ଲାଗିବା
ᱦᱟᱭᱟᱫ - ଓଦା ଧାନ/ଲୁଗା/ପୋଷାକ/ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବସ୍ତୁ ପବନ କିମ୍ବା ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ପାଇ ଦରଶୁଖିଲା/ ପାଣିମରା ହେବା
ᱡᱟᱯᱟᱫ - ପାଦରେ ମାଡିବା
ᱛᱟᱭᱟᱨ(ତାୟାର୍) - କାକୁଡି
ᱦᱟᱱᱟᱨ(ହାନାର୍) - ଶାଶୁ
ᱢᱟᱫᱟᱞ(ମାଦାଲ୍) - ଆତ
ᱢᱟᱭᱱᱳ(ମାୟ୍‌ନୋ) - ବଣି
ᱯᱟᱨᱟᱭ(ପାରାୟ୍) - ପାରା
ᱞᱟᱱᱫᱟ(ଲାନ୍ଦା) - ହସ / ହସିବା
ᱱᱟᱨᱛᱟ(ନାର୍ଟା) - ଉଠିଆରୀ
ᱠᱟᱨᱠᱟᱫ - ଦାନ୍ତକାଠି
ᱠᱟᱫᱟᱞᱟ(କାଦାଲା) - କଦଳୀ
ᱠᱟᱠᱟᱞᱟ(କାକାଳା) - ଏଣ୍ଡୁଅ
ᱢᱟᱥᱠᱟᱞ(ମାସ୍କାଲ୍) - ଆଲୁଅ
ᱫᱟᱢᱠᱳᱢ(ଦାମ୍‌କମ୍) - ଦାମୁଡିଆ
ᱵᱟᱞᱵᱟᱞ(ବାଲ୍‌ବାଲ୍) - ଝାଳ

ᱯᱟᱥᱟᱞᱟ(ପାଶାଳା) - ବାଳୁଙ୍ଗା
ᱟᱛᱟᱝᱫᱟᱨᱳᱢ(ଆତାଂଦାରୋମ୍) - ସ୍ୱାଗତ କରିବା

କି - [illegible]	ଜି - [illegible]	ତି - [illegible]	ବି - [illegible]	ଶି - [illegible]
ଖି - [illegible]	ଝି - [illegible]	ଥି - [illegible]	ଭି - [illegible]	ଷି - [illegible]
ଗି - [illegible]	ଟି - [illegible]	ଦି - [illegible]	ମି - [illegible]	ସି - [illegible]
ଘି - [illegible]	ଠି - [illegible]	ଧି - [illegible]	ଯି - [illegible]	ହି - [illegible]
ଚି - [illegible]	ଡି - [illegible]	ନି - [illegible]	ରି - [illegible]	କ୍ଷି - [illegible]
ଛି - [illegible]	ଢି - [illegible]	ପି - [illegible]	ଳି - [illegible]	ଯ୍ଞି - [illegible]
	ଣି - [illegible]	ଫି - [illegible]		ଲି - [illegible]

ନିମ୍ନରେ କେତେଗୁଡିଏ [illegible] (ଇ-କାରାନ୍ତ) ମୁଣ୍ଡାରୀ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ସେଗୁଡିକର ଓଡିଆ ଅର୍ଥ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡିକୁ ପଢିବା ଏବଂ ମୁଣ୍ଡାରୀ ବାନିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଶବ୍ଦ ଗଠନ ଶିଖିବା ।

- [illegible] (ଇଲ୍) - ପକ୍ଷୀର ପର
- [illegible] - ମଳ / ବିଷ୍ଠା / ଝାଡା
- [illegible] (ଇର୍) - ଦାଆ/ଦରାଣ୍ଡି ସାହାଯ୍ୟରେ କାଟିବା
- [illegible] (ଇଦି) - ନେବା
- [illegible] (ଇଲି) - ହାଣ୍ଡିଆ
- [illegible] (ଇଡି) - ଗୋଇଠି
- [illegible] (ବିଂ) - ସାପ
- [illegible] (ସିମ୍) - କୁକୁଡା
- [illegible] (ଗିଲ୍) - ବିଧା ମାରିବା
- [illegible] - ଆସିବା
- [illegible] - ଖାଇବା ସମୟରେ ତଣ୍ଟିରେ ଲାଗିବା
- [illegible] - ବଣ୍ଟିବା
- [illegible] - ଖୁଣ୍ଟ ପୋତିବା
- [illegible] - କୁନ୍ଥେଇବା
- [illegible] - ବାଟିବା
- [illegible] (ଇପିଲ୍) - ତାରା
- [illegible] (ଇବିଲ୍) - ବହଳିଆ/ମୋଟା
- [illegible] (ଇତିଲ୍) - ଚର୍ବି
- [illegible] (ଇସିନ୍) - ପାଚିଲା
- [illegible] (ଇକିର୍) - ଗଭୀର / ଦୀର୍ଘ

[illegible](ଇୟାମ୍) - କାନ୍ଦିବା
[illegible](ଇରାଲ୍) - ଆଠ (୮)
[illegible](ଗିଡି) - ଫିଙ୍ଗିଦେବା
[illegible](ମିଡି) - ମେଣ୍ଢା
[illegible](ହିତା) - ବିହନ
[illegible](କିତା) - ଖଜୁରୀ
[illegible](ବିତା) - ଚାଖଣ୍ଡ
[illegible](ଦିଶା) - ଦିଗ
[illegible](ଲିଟା) - ସର୍ବକନିଷ୍ଠ/ଏକମାତ୍ର
[illegible](ନାଣି) - ଲତା / ନହ
[illegible](ଗାଳି) - ମାଙ୍କଡ
[illegible](ମାଡି) - ଭାତ
[illegible](ଝିର୍) - ବିଞ୍ଚିବା
[illegible](ଭିଲ୍) - ଭିତ
[illegible](ଢିଲ୍) - ଢିଲା
[illegible](ମିଶି) - ସାନ ଭଉଣୀ
[illegible](ଆରିଲ୍) - କୁଆପଥର
[illegible](ଆତିଂ) - ଚରିବା
[illegible](ଆପିର୍) - ଉଡିବା
[illegible](କିଟିଲ୍) - ଚମକିବା
[illegible](ସିବିଲ୍) - ମିଠା
[illegible](ଧିରି) - ପଥର

[illegible](ଜିଲିଂ) - ଲମ୍ବା
[illegible](ତିସିଂ) - ଆଜି
[illegible](କିଦିଂ) - ବିଛା
[illegible](ଦିରିଂ) - ଶିଙ୍ଘ
[illegible](କିରିଂ) - କିଣିବା
[illegible](ରିଳିଂ) - ଭୁଲିଯିବା
[illegible](ଡିଙ୍କି) - ଢିଙ୍କି
[illegible] - ଉକୁଣି ଶାବକ
[illegible] - ଶୋଇବା
[illegible] - ପକାଇଦେବା(ବାଲ୍‌ଟିରୁ ପାଣି ପକାଇବା / ଧାନ ପାଛିଆରୁ ଧାନ ପଡିବା ଇତ୍ୟାଦି)
[illegible] - ଆଇଁଷ
[illegible] - ଉଠିବା(ନିଦରୁ ଉଠିବା / ବସିଥିବା ଜାଗାରୁ ଉଠିବା ଇତ୍ୟାଦି)
[illegible](ସିଙ୍ଗି) - ଦିନ / ସୂର୍ଯ୍ୟ
[illegible](ଗିଟିଲ୍) - ବାଲି
[illegible](ସିଙ୍ଗି) - ଦିନ / ସୂର୍ଯ୍ୟ
[illegible](ଥିଙ୍ଗି) - ଜଳୁଥିବା ଚୂଲିରେ କାଠ/ଜାଳେଣି ଠେକେଇବା/ପୂରାଇବା

(ଝିଙ୍ଗା) - ଜହ୍ନି	(କାକାସି) - ସାହାଡା

କୁ -	ଜୁ -	ତୁ -	ବୁ -	ଶୁ -
ଖୁ -	ଝୁ -	ଥୁ -	ଭୁ -	ଷୁ -
ଗୁ -	ଟୁ -	ଦୁ -	ମୁ -	ସୁ -
ଘୁ -	ଠୁ -	ଧୁ -	ଯୁ -	ହୁ -
ଚୁ -	ଡୁ -	ନୁ -	ରୁ -	କ୍ଷୁ -
ଛୁ -	ଢୁ -	ପୁ -	ଲୁ -	ୟୁ -
	ଣୁ -	ଫୁ -		ଳୁ -

ନିମ୍ନରେ କେତେଗୁଡିଏ (ଉ-କାରାନ୍ତ) ମୁଣ୍ଡାରୀ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ସେଗୁଡିକର ଓଡିଆ ଅର୍ଥ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡିକୁ ପଢିବା ଏବଂ ମୁଣ୍ଡାରୀ ବାନିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଶବ୍ଦ ଗଠନ ଶିଖିବା ।

- ଚୁଟି / କେଶ
- ଦଉଡି ବୋଲିବା
- ଛତୁ
- ଗିଳିବା
- (ଉର୍) - ଖୋଳିବା
- (ଉଲା) - ବାନ୍ତି
- (ଉଲି) - ଆମ୍ବ
- (ଉୟୁ) - ଚାଦର/ଲୁଗା/କମ୍ବଳ ଆଦି ସାହାଯ୍ୟରେ ଘୋଡେଇ ହେବା
- (ଉତୁ) - ତରକାରୀ
- (ଉକା) - କହୁଣି
- (ଉକୁ) - ଲୁଚିବା
- (ଉକୁ) - କୁକୁଡାର ପାକସ୍ଥଳୀ
- (ଉରା) - ଘରର ଓରା
- (ଉରି) - ଚୋପା ଛଡାଇବା
- (ଉରୁ) - ଗୋବରପୋକ
- ବସିବା
- କାଶ
- ଉପାଡିବା

(ତୁଲା) - ଓଜନ କରିବା

(ଦୁକୁ) - ଦୁଃଖ

(କୁଲା) - ବାଘ

(ଗୁକୁ) - ହଲାଇବା

(ଗୁରୁ) - ଶିକ୍ଷକ / ଗୁରୁ

(ସୁରୁ) - ବର୍ଷା ହେଉଥିବା ସମୟରେ ବର୍ଷା ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଛତା ତଳେ/ ଘରେ/ଗଛ ତଳେ ରହିବା

(ତୁୟୁ) - ଶିଆଳ / ବିଲୁଆ

(ବୁଳୁ) - ସୂତା / ଦଉଡି ପେଣ୍ଡୁଳା

(ଉପୁନ୍) - ଚାରି

(ଉକୁନ୍) - ନିଜକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିବା

(ଉନୁମ୍) - ପାଣିରେ ବୁଡିରହିବା

(ଉତୁଳ୍) - ଘରର ଛପର/ଚାଳ ଉଜାଡିଦେବା

- ଷଣ୍ଢ/ଗୋରୁ/ଗାଈ ପିଠିରେ ଥିବା କୁଜ

- କହିଦେବା

(ଉଦୁର୍) - ଠେଲିବା

(ଉରୁଳ୍) - ଝଡିବା (ଗଛରୁ ପତ୍ର ଝଡିବା, ମୁଣ୍ଡରୁ କେଶ ଝଡିବା ଇତ୍ୟାଦି)

(ଉଟୁଲ୍) - ଗାଈ/ଗୋରୁ ବିନ୍ଧିବା

(ହୁଡି) - ଘୁଣ

- ପଡିବା

(ଗୁଡୁ) - ମୂଷା

(ଗୁଟୁ) - ନିଶ

(ବୁରୁ) - ପାହାଡ

(ଇନୁଂ) - ଖେଳିବା

(ଜିଲୁ) - ମାଂସ

(କୁମୁ) - ସପ୍ନ / ସପ୍ନ ଦେଖିବା

(ହୁମୁ) - ମଇଳା

- ଗାତ

(ଟୁଣ୍ଡୁ) - ଶେଷ କରିବା

(ନୁତୁମ୍) - ନାମ

(ହୁତୁମ୍) - ମୁହଁ ଧୋଇବା

(ଧୂଳା) - ଧୂଳି

(ଖୁଦି) - ଖୁଦ

(ବୁଲୁଂ) - ଲୁଣ

(ସୁସୁଂ) - ନାଚ

(ସୁମୁଂ) - ମାତ୍ର

(ଗୁଲୁଂ) - ପେଷିବା (ଧାନ/ଗହମ/ବୁଟ ଆଦି ପେଷିବା ବା କୁଟିବା)

θƆ&Ɔɓ - ଠେକେଣା ଦେବା	**ꞒƆꝊƆꞪ**(ଦୁଲୁମ୍) - ନିଦ
∩ƆHƆϑ - କୁଣ୍ଡା	**ʊȝʊƆϑ** - ଢୁଲାଇବା
ɓƆƍƆϑ - କୁଟା	**ᴟȝVƆꞪ**(ଜାନୁମ୍) - କଣ୍ଟା
HƆŁƆϑ - ଗଳିବା	**ʊƍƆVʊƆ**(ଢୁଣ୍ଡୁ) - ଢୁଣ୍ଡୋ
HƆꝊƆϑ - ଦୋନା	**ȝɓƆ&Ɔe**(ଆବୁରୁଂ) - ମାଇ କୁକୁଡା ଅଣ୍ଡା ଉଷୁମାଇବା/ଉଣିବା/ ଅଣ୍ଡାରେ ବସିବା
ʌȝ∩Ɔϑ - ଖଲି	**ʌƆꞪɓƆꝊ**(କୁମୁଲ୍) - ଚୋରି କରିବା
&ƆꝏƆꞒ - ଜ୍ୱରରେ କୁନ୍ଥାଇବା	**ʌƆꞪɓƆꝊƆ**(କୁମୁଲୁ) - ଚୋର
ꞪƆ&ƆꞒ - ପଳାସ	**ƍȝθƆ**(ହାତୁ) - ଗାଁ
∩ƆθƆ&(ଲୁତୁର୍) - କାନ	**ȝθƆ**(ଆତୁ) - ଭାସିବା
ƍƆVƆꞪ(ସୁନୁମ୍) - ତେଲ	**ȝɓƆ**(ଆବୁ) - ଆମ୍ଭେମାନେ
ɓƆ&Ɔe(ବୁରୁଂ) - ଗୋରୁ, ଗାଈ, ଛେଳି, କୁକୁର ଆଦି ପଶୁ ଶୋଇବା	**ȝƍƆ∩**(ଆସୁଲ୍) - ପୋଷିବା

କେ - **ʌE**	ଜେ - **ᴟE**	ତେ - **θE**	ବେ - **ɓE**	ଶେ - **ƍE**
ଖେ - **ʌƍE**	ଝେ - **ᴟƍE**	ଥେ - **θƍE**	ଭେ - **ɓƍE**	ଷେ - **ƍE**
ଗେ - **ʚE**	ଟେ - **ЧE**	ଦେ - **ꞒE**	ମେ - **ꞪE**	ସେ - **ƍE**
ଘେ - **ʚƍE**	ଠେ - **ЧƍE**	ଧେ - **ꞒƍE**	ଯେ - **ᴟE**	ହେ - **ƍE**
ଚେ - **ŁE**	ଡେ - **ʊE**	ନେ - **VE**	ରେ - **&E**	କ୍ଷେ - **ʌƍꝏE**
ଛେ - **ŁƍE**	ଢେ - **ʊƍE**	ପେ - **HE**	ଳେ - **ꝊE**	ୟେ - **ꝏE**
	ଣେ - **ɯE**	ଫେ- **HƍE**		ଲେ - **∩E**

ନିମ୍ନରେ କେତେଗୁଡିଏ [illegible] (ଏ-କାରାନ୍ତ) ମୁଣ୍ଡାରୀ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ସେଗୁଡିକର ଓଡିଆ ଅର୍ଥ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡିକୁ ପଢିବା ଏବଂ ମୁଣ୍ଡାରୀ ବାଣୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଶବ୍ଦ ଗଠନ ଶିଖିବା ।

[illegible] (ଏନ୍) - ପାଦରେ ଦଳି ଧାନ/ଗହମ ଅମଳ କରିବା

[illegible] (ଏନ୍) - ସେହି / ସେଇ

[illegible] (ଏନ୍) - ନିଦ ଭାଙ୍ଗିବା

[illegible] (ଗେଲ୍) - ଦଶ

[illegible] (ବେଲ୍) - ବେଲ

[illegible] (ଲେଲ୍) - ଦେଖିବା

[illegible] - ଜିଭ କାଢି ଦେଖାଇବା

[illegible] - ଛେପ

[illegible] - ବର୍ଷା ପାଣି ଛାଟିବା

[illegible] - ଗଛରୁ ପତ୍ର ତୋଳିବା

[illegible] - ଚଢିବା

[illegible] - ଛଡାଇନେବା (ଯେକୌଣସି ଜିନିଷ ଜଣଙ୍କ ଠାରୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଜୋର୍‌ଜବରଦସ୍ତ ଛଡାଇନେବା)

[illegible] - ଚେର

[illegible] - ଆଖି

[illegible] - ମାଂସ କେଲେଇବା / କାଟିବା

[illegible] (ହେର୍) - ବୁଣିବା(ଧାନ ବୁଣିବା)

[illegible] (ସେର୍) - ତରଳିବା

[illegible] (ପେଲା) - ଅତିଥି / ବନ୍ଧୁ

[illegible] (କେଲା) - ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବା

[illegible] (ଦେୟା) - ପିଠି

[illegible] (ଟେଲା) - ଗ୍ରହଣ କରିବା

[illegible] (ଚେଲା) - ଶିଷ୍ୟ

[illegible] (ମେଲା) - ଘର ଅଗଣାରେ ଥିବା କାନ୍ଥ ବିହୀନ ଚାଳିଆ ଘର

[illegible] (ସେତା) - କୁକୁର

[illegible] (ହେତା) - ଚାହିଁବା

[illegible] (ଯେତା) - ଯେକୌଣସି

[illegible] (ଜେଟେ) - ଖରା

[illegible] (ଚେଣେ) - ଚଢେଇ

[illegible] (ହେଲେ) - ତୁଷ

[illegible] (ଏସେଲ୍) - ଗୋରା

[illegible] (ଏସେର୍) - ଦଖଲ କରିବା ଅଧିକାର କରିବା

[illegible] - ଘେରାଉ କରିବା/ଅଟକାଇବା/ଘେରିବା

[illegible](ଏଦେଲ୍) - ସିମୁଳି

[illegible] - ଲିଭାଇବା

[illegible](ହେବେ) - କାଖେଇବା

[illegible](ଏଙ୍ଗା) - ମାଆ / ଜନ୍ମଦାତ୍ରୀ

[illegible](ସିମ୍ ଏଙ୍ଗା) - ମାଈ କୁକୁଡା

[illegible](ମେରଂ ଏଙ୍ଗା) - ମାଈ ଛେଳି

[illegible](ଏଙ୍ଗା କୁଲା) - ବାଘୁଣି

[illegible] - ବିଛେଇବା (ବିଛଣା /ମସିଣା/ସପ/ଦରି ଆଦି ବିଛେଇବା)

[illegible](ଡେବେଲ୍) - ପହଁରିବା

[illegible](ଏକେଲା) - ଥରିବା

[illegible](ଏସ୍କାର୍) - ଏକୁଟିଆ

[illegible] - ସିଝୁ

[illegible](ଥେଗା) - ଗୋଇଠା ମାରିବା

[illegible](ଛେରା) - ପତଳାଝାଡା

[illegible](ଭେଡି) - ମେଣ୍ଢା

[illegible](ସେରେଂ) - ବିରାଟ ପଥର

[illegible] - ଚୁଚୁମିବା

[illegible] - କୌଣସି ଜିନିଷ ପାଇଁ ପରସ୍ପର ଛଡାରାମ୍ପୁଡା ଲାଗିବା

[illegible] - ପୂରାଇବା

[illegible] - ଶକ୍ତି / ବଳ

[illegible] - ବାଇଟଢେଇ

[illegible] - ଅଟକାଇବା / ଘେରିବା

[illegible] - ଲୁହା

[illegible] - ଚାଷ ଜମିରେ ଧାନରୁଆ ହେବା ପରେ ଜମିରୁ ଘାସ ବାଛିବା

[illegible] - କୌଣସି ଗାତ/କଣା ର ମୁହଁକୁ ବନ୍ଦ କରିବା

[illegible](ହେନ୍ଦେ) - କଳା ରଙ୍ଗ

[illegible] - ଭୋକ

[illegible](ସେଙ୍ଗେଲ୍) - ନିଆଁ

[illegible](ଠେଙ୍ଗା) - ଠେଙ୍ଗା

[illegible] - ସନ୍ତସନ୍ତିଆ

[illegible](ଏସାଣ୍ଡି) - ଈଷ

***

ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ - ମାର୍ଶାଲ ଅଫ୍‌ସେଟ୍ ପ୍ରେସ, ଭଦ୍ରକ, ମୋ. - ୯୪୩୯୪୫୦୦୧୦